

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านการเงิน วิเคราะห์ปัจจัยด้านคณะกรรมการและปัจจัยด้านสมาชิกที่มีผลต่อผลการดำเนินงาน และศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการและสมาชิกที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

4.1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

สหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด เป็นองค์กรที่จัดตั้งโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการแสวงหากำไรเป็นสำคัญ แต่ในฐานะที่สหกรณ์ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจรูปหนึ่ง que ดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ทำให้ในปัจจุบันต้องมีการปรับตัวเพื่อแข่งขันกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ดังนั้นสหกรณ์จึงต้องดำเนินธุรกิจให้มีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถแข่งขันกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นให้ได้ ซึ่งการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของสหกรณ์ การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจำนวน 6 อัตราส่วน แต่ก่อนทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินจำเป็นต้องทำความเข้าใจเบื้องต้นของลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์ รวมถึงงบการเงินของสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วย งบดุล และงบกำไรขาดทุน ด้วยเหตุนี้จึงจะทำการขอแนะนำเสนอข้อมูลลักษณะการดำเนินงาน และงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2554-2558) ในขั้นต้นก่อน จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในลำดับต่อไป

4.1.1 ลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์

1) ประวัติการก่อตั้งสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด โดย สหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ได้ทำการจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดจำกัด ประเภทสหกรณ์การเกษตร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มาตรา 12 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 และได้เริ่มปฏิบัติงานเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 มีสมาชิกแรกเข้า 214 คน ซึ่งสหกรณ์ได้ดำเนินงานในลักษณะสหกรณ์การเกษตรมาจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีสมาชิกทั้งหมด 2,177 คน มีคณะกรรมการดำเนินงาน 9 คน และผู้ตรวจสอบกิจการ 2 คน อีกทั้งยังได้รับการจัดระดับมาตรฐานสหกรณ์เป็นระดับ A

2) การถือหุ้น สมาชิกจะต้องถือหุ้นเมื่อแรกเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยคนละ 12 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท สมาชิกต้องถือหุ้นเพิ่มในอัตรา 5 หุ้น ต่อจำนวนเงินกู้ทุกๆ 1,000 บาท และสมาชิกสามารถขอถือหุ้นเพิ่มได้ตลอดโดยการขอความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการดำเนินการ แต่สมาชิกจะไม่สามารถโอนหุ้นหรือถอนหุ้นในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ได้ ปัจจุบันในปี พ.ศ.2558 สหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีการถือหุ้นของสมาชิกทั้งหมดจำนวน 30,688,410 บาท (ตารางที่ 4.1)

3) การรับฝากเงิน สหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ให้บริการด้านการรับฝากเงินจากสมาชิก 3 ลักษณะด้วยกัน คือ เงินรับฝากออมทรัพย์ (จำนวนเงินฝากครั้งแรกต้องไม่น้อยกว่า 100 บาท ฝากเพิ่มขึ้นจำนวนเท่าใดก็ได้ ส่วนการถอนจะถอนเมื่อใดจำนวนเท่าใดก็ได้) เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ (จำนวนเงินฝากครั้งแรกต้องไม่น้อยกว่า 1,000 บาท ส่วนการฝากครั้งต่อไปต้องไม่ต่ำกว่าครั้งละ 1,000 บาท ส่วนการถอนให้ถอนได้เดือนละครั้งโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม หากเดือนใดมีการถอนมากกว่าหนึ่งครั้งจะมีการคิดค่าธรรมเนียมร้อยละ 1 ของจำนวนเงินที่ถอนแต่ต้องไม่ต่ำกว่า 300 บาท) และเงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์ โดยสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ยังมีบริการรับฝากเงินจากบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิก และสหกรณ์อื่นๆอีกด้วย ส่วนอัตราดอกเบี้ยสหกรณ์จะให้ดอกเบียเงินฝากทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 7 ต่อปี โดยจะประกาศให้ทราบเป็นคราวๆ ไป ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 สหกรณ์มีจำนวนเงินฝากจากสมาชิก บุคคลทั่วไป และสหกรณ์อื่นทั้งหมดจำนวน 42,633,143.83 บาท (ตารางที่ 4.1)

4) การให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีบริการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์จำแนกตามวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด 3 ประเภท คือ

4.1) เงินกู้ระยะสั้น เป็นเงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนการผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้ออุปกรณ์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

ผลผลิตขึ้น (ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลทางการเกษตรซึ่งผู้ก

(ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

(ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

(จ) ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

(ช) ชื่อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์ นั้น ส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกินข้อ 7 วรรคแรก

4.2) เงินกู้ระยะปานกลาง เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินค้า การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

(ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

(ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดิน

(ค) ทำสวน

(ง) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

(จ) ชื่อสัตว์ใช้งาน ชื่อ หรือสร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ชื่อ หรือ สร้าง หรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ช) ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนฝึกกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเกษตร

(ซ) ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

4.3) เงินกู้ระยะยาว เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในระยะเวลาที่ยาวนาน โดยให้คณะกรรมการดำเนินงานพิจารณา กำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนเงินและดอกเบี้ยเป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จภายใน 10 ปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษอาจให้เวลาไม่เกิน 15 ปี ทั้งนี้นับแต่วันทำหนังสือหรือหลักฐานการกู้

ในการกู้เงินกับทางสหกรณ์นั้นสมาชิกผู้กู้ต้องใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้เป็นธุระกวาดขันให้สมาชิกผู้กู้ส่งเงินชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ให้ครบจำนวนตามสัญญา ในส่วนของจำนวนเงินกู้แต่ละรายที่ให้สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตรายได้ ความสามารถชำระ

หนี้ และการชำระหนี้เงินกู้ครั้งก่อนๆ ของสมาชิกนั้น อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้รวมทุกรายการของสมาชิกคนหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่งจะต้องไม่เกินเกิน 1,000,000 บาท

ปัจจุบันในปี 2558 สหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีการให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกแบ่งเป็น เงินกู้ระยะสั้น 45,065,676.00 บาท เงินกู้ระยะปานกลาง 39,390,901.00 บาท เงินกู้ระยะยาว 7,581,791.00 บาท หนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ปปน.) 8,032,471.00 บาท หนี้ที่อยู่ในโครงการพักชำระหนี้ 8,672,391.00 บาท ลูกหนี้อื่นๆ 3,000,000.00 บาท และหักหนี้สงสัยจะสูญ รวมการให้สินเชื่อทั้งหมดเท่ากับ 106,468,827.10 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 5 ปีที่แล้วคือปี 2554 ที่มีการให้สินเชื่อรวมเท่ากับ 57,664,204.00 บาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 84 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนการถือหุ้น การรับฝากเงิน และการให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี รายการ | 2554 | 2555 | 2556 | 2557 | 2558 |
|---------------------------|---------------|---------------|---------------|----------------|----------------|
| จำนวนทุนเรือนหุ้น (บาท) | 19,451,930.00 | 22,293,550.00 | 26,322,910.00 | 28,382,280.00 | 30,688,410.00 |
| จำนวนเงินรับฝาก (บาท) | | | | | |
| เงินรับฝากออมทรัพย์ | 7,588,843.98 | 7,061,848.63 | 5,430,773.07 | 6,395,068.09 | 5,920,401.40 |
| เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ | 63,055,634.54 | 50,777,018.54 | 36,570,328.54 | 32,899,210.54 | 36,645,809.54 |
| เงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์ | 62,776.04 | 62,983.48 | 63,458.77 | 65,190.77 | 66,932.89 |
| รวม | 70,707,254.56 | 57,901,850.65 | 42,035,968.68 | 39,359,469.40 | 42,633,143.83 |
| จำนวนการให้สินเชื่อ (บาท) | | | | | |
| เงินกู้ระยะสั้น | 27,026,958.00 | 35,342,999.00 | 26,462,188.00 | 42,891,292.00 | 45,065,676.00 |
| เงินกู้ระยะปานกลาง | 19,821,995.00 | 23,820,768.00 | 14,126,167.00 | 14,011,611.00 | 39,390,901.00 |
| เงินกู้ระยะยาว | - | 7,445,823.00 | 11,156,659.00 | 10,032,082.00 | 7,581,791.00 |
| หนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ | 10,815,251.00 | 12,582,005.00 | 5,040,703.00 | 6,222,472.00 | 8,032,471.00 |
| หนี้โครงการพักชำระหนี้ | - | - | 40,071,606.00 | 32,445,081.00 | 8,672,391.00 |
| ลูกหนี้อื่นๆ | - | - | 3,000,000.00 | 3,000,000.00 | 3,000,000.00 |
| รวม | 57,664,204.00 | 79,191,595.00 | 99,857,323.00 | 108,602,538.00 | 111,743,230.00 |
| หักหนี้สงสัยจะสูญ | - | - | 5,242,127.80 | 5,688,953.00 | 5,274,402.90 |
| รวมลูกหนี้สุทธิ | 57,664,204.00 | 79,191,595.00 | 94,615,195.20 | 102,913,585.00 | 106,468,827.10 |

ที่มา: รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

5) ธุรกิจอื่นๆ ของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด
นอกจากธุรกิจบริการด้านสินเชื่อให้แก่สมาชิกแล้ว สหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ยังมีธุรกิจที่ดำเนินการอีก 2 ประเภท คือ

5.1) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายโดยเน้นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรต่างๆ เช่น ปุ๋ย ยา พันธุ์พืช อุปกรณ์การเกษตร เป็นต้น และรวมถึงน้ำมันเชื้อเพลิงด้วย ในปี 2558 สหกรณ์มีกำไรสุทธิจากธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายอยู่ที่ 139,407.92 บาท

5.2) ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และแปรรูปข้าวเปลือก โดยการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรแล้วนำมาสีแปรรูปเป็นข้าวสารออกขายทั้งปลีกและส่ง ในปี 2558 สหกรณ์ขาดทุนสุทธิจากธุรกิจรวบรวมผลผลิต และแปรรูปข้าวเปลือกอยู่ที่ 1,075,443.58 บาท

เมื่อดูจากรายได้ของธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลผลิต จะเห็นว่าได้กำไรจากการดำเนินธุรกิจไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับธุรกิจสินเชื่อซึ่งเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ อีกทั้งบางปีก็ขาดทุน เนื่องจากเป็นธุรกิจที่เน้นช่วยเหลือสมาชิกเป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกสามารถซื้อสินค้าปัจจัยการผลิตในราคาถูกลงส่งผลให้ลดต้นทุนในการผลิตลง และมีตลาดในการระบายผลผลิตอีกทางหนึ่งด้วย (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 กำไร (ขาดทุน) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิตและธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

| ประเภทธุรกิจ | กำไร (ขาดทุน) | | | | |
|----------------------------|----------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| | 2554 (บาท) | 2555 (บาท) | 2556 (บาท) | 2557 (บาท) | 2558 (บาท) |
| ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย | 1,351,733.19 | 1,641,020.43 | 996,867.54 | (189,462.55) | 139,407.92 |
| ธุรกิจรวบรวมผลผลิต | (1,213,316.57) | 1,804,438.01 | 1,197,908.11 | 2,277,966.49 | (1,075,443.58) |
| ธุรกิจสินเชื่อ | 7,055,920.56 | 3,037,482.18 | 5,671,250.46 | 7,805,738.13 | 9,351,910.77 |

ที่มา: รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

4.1.2 งบดุลของสหกรณ์

งบดุลเป็นงบทที่แสดงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ประกอบด้วย

1.1) สินทรัพย์หมุนเวียน ประกอบด้วย (ก) เงินสดและเงินฝากธนาคาร (ข) เงินฝากสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด (ค) เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง (ง) เงินให้กู้ยืมระยะสั้น (จ) ลูกหนี้ระยะสั้น (ฉ) ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ (ช) สินค้าคงเหลือ และ (ซ) สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

1.2) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ประกอบด้วย

(ก) เงินลงทุนระยะยาว เป็นการลงทุนในการซื้อหุ้น คือ หุ้น ปตท. หุ้นของบริษัทสหประกันชีวิต หุ้น ธ.ก.ส. และหุ้นชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเชียงใหม่ กำจัด โดยในส่วนของหุ้นชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเชียงใหม่ กำจัด ทางสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด จะทำการซื้อหุ้นเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนที่ทางชุมนุมสหกรณ์การเกษตรเชียงใหม่ กำจัด กำหนดไว้

(ข) เงินให้กู้ยืมระยะยาว คือยอดหนี้จากเงินกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ที่ทำการกู้ยืมจากสหกรณ์โดยมีระยะเวลาชำระคืนเงินกู้มากกว่า 1 ปี ขึ้นไป

(ค) ลูกหนี้ระยะยาว คือยอดหนี้จากเงินกู้สวัสดิการเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์

(ง) ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ประกอบด้วย ที่ดิน อาคาร-สิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักร-อุปกรณ์ โรงสี ยานพาหนะ และเครื่องใช้สำนักงาน

(จ) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายติดตั้งปั้มน้ำมันรอตจ่าย และเงินประกันไฟฟ้า

สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก (เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว) มีมูลค่ารวม 106,468,827.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.61 ของสินทรัพย์รวมทั้งหมดของสหกรณ์ อีกทั้งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี โดย 5 ปีที่ผ่านมา มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเทียบกับปี 2554 ที่มีมูลค่าเท่ากับ 57,664,204.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.64 และในส่วนสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ใน 5 ปีที่ผ่านมา มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเช่นกัน จาก 114,415,976.05 บาท ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 178,597,449.05 บาท ในปี 2558 คิดเป็นร้อยละ 56.10 (ตารางที่ 4.3)

2) หนี้สิน และทุนของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ประกอบด้วย

2.1) หนี้สินหมุนเวียน ประกอบด้วย (ก) เงินกู้ยืมระยะสั้น (ข) เจ้าหนี้การค้า (ค) เงินรับฝาก และ (ง) หนี้สินหมุนเวียนอื่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ดอกเบี้ยชดเชยโครงการพักหนี้จากรัฐบาล ค้างจ่าย เป็นต้น มูลค่าของหนี้สินหมุนเวียนย้อนหลังไป 5 ปี ในปี 2554 เงินรับฝากมีสัดส่วนมากที่สุดคือ 70,707,254.56 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.38 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด (71,150,946.67 บาท) แต่มีมูลค่าลดลงจนเหลือแค่ 42,633,143.83 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.45 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด (113,835,535.73 บาท) ในปี 2558 แต่ในส่วนของเงินกู้ยืมระยะสั้นกลับมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2554 ที่มีมูลค่าเพียง 199,999.99 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.28 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด (71,150,946.67 บาท) เพิ่มขึ้นเป็น 70,357,467.46 บาท ซึ่งมีสัดส่วนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.81 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด (113,835,535.73 บาท) ในปี 2558 (ตารางที่ 4.3)

2.2) หนี้สินไม่หมุนเวียน ประกอบด้วย เงินสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ และเงินกองทุนสงเคราะห์เจ้าหน้าที่ ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมาหนี้สินไม่หมุนเวียนมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 4,118,059.57 บาท ในปี 2554 เพิ่มขึ้นเป็น 5,762,834.57 บาท ในปี 2558 คิดเป็นอัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 39.94 (ตารางที่ 4.3)

2.3) ทุนของสหกรณ์ ประกอบด้วย

(ก) ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท)

(ข) กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น

(ค) ทุนสำรอง เป็นเงินที่มาจากการจัดสรรมาจากกำไรสุทธิประจำปีของทุกปี ซึ่งตามข้อบังคับของสหกรณ์ให้ทำการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิในแต่ละปีมาเป็นทุนสำรอง

(ง) ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ ประกอบด้วย ทุนเพื่อส่งเสริมสวัสดิการ ทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์ ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ทุนรักษาระดับอัตราราคาผลผลิต และทุนสาธารณประโยชน์

(จ) กำไรสุทธิประจำปี หากได้จากรายได้รวมทั้งหมดของสหกรณ์ หักด้วยค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดของสหกรณ์ กำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์นำมาจัดสรรเป็นทุนสำรอง และทุนสะสมตามข้อบังคับ ส่วนที่เหลือก็ทำการคืนในรูปของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิก

ตารางที่ 4.3 งบดุลของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

| รายการ | ปี | 2554 (บาท) | 2555 (บาท) | 2556 (บาท) | 2557 (บาท) | 2558 (บาท) |
|--------------------------------------|----|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| 1. สินทรัพย์ | | | | | | |
| 1.1 สินทรัพย์หมุนเวียน | | | | | | |
| เงินสดและเงินฝากธนาคาร | | 3,891,009.14 | 5,613,475.69 | 9,844,183.55 | 10,056,500.38 | 38,709,623.48 |
| เงินฝากสหกรณ์เครดิตยูเนียนครุฝาง | | 15,476,143.85 | 10,015,627.84 | 70,711.14 | 95,479.11 | 99,336.47 |
| จำกัด | | 84,959.00 | 67,859.00 | 65,659.00 | 30,000.00 | 30,000.00 |
| เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง | | 36,462,852.20 | 42,056,010.80 | 57,729,715.20 | 71,314,772.00 | 57,889,214.10 |
| เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ | | 3,236,525.95 | 2,630,351.25 | 2,336,311.86 | 2,874,805.68 | 4,923,251.93 |
| ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ | | 2,380,035.50 | 1,455,240.80 | 1,622,136.90 | 770,238.27 | 1,679,940.40 |
| ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ | | 25,232,412.86 | 901,834.45 | 1,068,039.06 | 457,239.05 | 15,136,712.17 |
| สินค้าคงเหลือ | | 13,876.83 | 89,969.90 | 48,336.12 | 45,454.86 | 20,574.02 |
| น้ำมันเชื้อเพลิงขาดบัญชี | | 13,876.83 | 89,969.90 | 48,336.12 | 45,454.86 | 20,574.02 |
| หัก ค่าเผื่อน้ำมันเชื้อเพลิงขาดบัญชี | | 1,427,487.25 | 2,242,799.04 | 3,720,200.02 | 3,143,382.05 | 2,166,434.78 |
| สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น | | | | | | |
| รวมสินทรัพย์หมุนเวียน | | 88,191,425.75 | 64,983,198.87 | 76,456,956.73 | 88,742,416.54 | 120,634,513.33 |

ตารางที่ 4.3 งบดุลของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558 (ต่อ)

| รายการ | ปี | | | | |
|---|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| | 2554 (บาท) | 2555 (บาท) | 2556 (บาท) | 2557 (บาท) | 2558 (บาท) |
| 1.2 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน | | | | | |
| เงินลงทุนระยะยาว | 1,662,100.00 | 2,007,100.00 | 1,942,100.00 | 2,162,100.00 | 1,562,100.00 |
| เงินให้กู้ยืมระยะยาว | 18,881,294.00 | 32,492,642.00 | 36,885,480.00 | 31,598,813.00 | 48,579,613.00 |
| ลูกหนี้ระยะยาว | 1,032,972.00 | 998,700.00 | 1,272,763.00 | 1,661,899.00 | 1,887,225.00 |
| ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ | 3,646,784.30 | 3,960,598.52 | 3,944,340.50 | 3,589,527.90 | 3,349,775.63 |
| สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น | 1,001,400.00 | 668,600.00 | 335,800.00 | 1,909,134.77 | 2,584,222.09 |
| รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน | 26,224,550.30 | 40,127,640.52 | 44,380,483.50 | 40,921,474.67 | 57,962,935.72 |
| รวมสินทรัพย์ | 114,415,976.05 | 105,110,839.39 | 120,837,440.23 | 129,663,891.21 | 178,597,449.05 |
| 2. หนี้สินและทุนของสหกรณ์ | | | | | |
| 2.1 หนี้สินหมุนเวียน | | | | | |
| เงินกู้ยืมระยะสั้น | 199,999.99 | 0.00 | 23,755,766.72 | 29,496,565.21 | 70,357,467.46 |
| เจ้าหนี้การค้า | 79,400.00 | 112,181.00 | 18,666.00 | 30,976.00 | 232,516.00 |
| ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ฯ ค้างจ่าย | 10,000.00 | - | - | - | - |
| เงินรับฝาก | 70,707,254.56 | 57,901,850.65 | 42,035,968.68 | 39,359,469.40 | 42,633,143.83 |
| หนี้สินหมุนเวียนอื่น | 154,292.12 | 217,384.89 | 1,308,295.62 | 172,759.18 | 612,408.44 |
| รวมหนี้สินหมุนเวียน | 71,150,946.67 | 58,231,416.54 | 67,118,697.02 | 69,059,769.79 | 113,835,535.73 |
| 2.2 หนี้สินไม่หมุนเวียน | | | | | |
| หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น | 4,118,059.57 | 3,709,833.57 | 4,377,228.57 | 4,998,780.57 | 5,762,834.57 |
| รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน | 4,118,059.57 | 3,709,833.57 | 4,377,228.57 | 4,998,780.57 | 5,762,834.57 |
| รวมหนี้สิน | 75,269,006.24 | 61,941,250.11 | 71,495,925.59 | 74,058,550.36 | 119,598,370.30 |
| 2.3 ทุนของสหกรณ์ | | | | | |
| ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท) | | | | | |
| หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว | 19,451,930.00 | 22,293,550.00 | 26,322,910.00 | 28,382,280.00 | 30,688,410.00 |
| กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น | 1,125,000.00 | 1,470,000.00 | 1,405,000.00 | 1,625,000.00 | 1,025,000.00 |
| ทุนสำรอง | 11,804,860.82 | 12,395,460.82 | 13,042,610.18 | 14,424,546.15 | 16,336,782.37 |
| ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและ อื่นๆ | 4,894,484.16 | 4,939,746.16 | 4,229,790.16 | 5,475,940.66 | 7,248,197.66 |
| กำไรสุทธิประจำปี | 1,870,694.83 | 2,070,832.30 | 4,341,204.30 | 5,697,574.04 | 3,700,688.72 |
| รวมทุนของสหกรณ์ | 39,146,969.81 | 43,169,589.28 | 49,341,514.64 | 55,605,340.85 | 58,999,078.75 |
| รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์ | 114,415,976.05 | 105,110,839.39 | 120,837,440.23 | 129,663,891.21 | 178,597,449.05 |

ที่มา: รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

4.1.3 งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์

งบกำไรขาดทุนเป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานโดยรวมของสหกรณ์ ประกอบด้วย รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิของสหกรณ์

1) รายได้ของสหกรณ์ รายได้ของสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ส่วนใหญ่ทั้งหมดมาจาก ธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งก็คือดอกเบี้ยรับจากเงินที่ให้สมาชิกกู้ยืมคิดเป็นประมาณร้อยละ 90 ของรายได้ทั้งหมดของสหกรณ์ จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่ารายได้ของสหกรณ์ใน 5 ปีที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จาก 8,147,739.36 บาท ในปี พ.ศ.2554 เป็น 8,844,177.09 บาท ในปี 2558 โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.55 การที่รายได้ของสหกรณ์ไม่เพิ่มขึ้นมากเท่าที่ควรทั้งที่จำนวนสมาชิกของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปีนั้น เกิดจากการที่สมาชิกเดิมที่มีอายุมากและไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้แล้วนั้นจึงหยุดการใช้บริการทางด้านสินเชื่อลง แต่ยังคงสถานการณืถือหุ้น การออมเงิน การรักษาสถานะสมาชิกกับสหกรณ์ไว้ดังเดิม และ โอนสิทธิ์การทำการเกษตรให้แก่ทายาท ทายาทก็เข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์เพิ่ม แต่การใช้บริการสินเชื่อก็ใช้จำนวนไม่ต่างจากบิดามารดา เป็นที่มาที่ทำให้สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นในทุกปี แต่รายได้กลับไม่เพิ่มขึ้นเท่าที่ควร

2) ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์แบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ โดยสหกรณ์มีธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (สินค้าทางการเกษตร และน้ำมัน) และธุรกิจรวบรวมแปรรูปผลผลิต ซึ่งส่วนของค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจเป็นค่าใช้จ่ายหลักของสหกรณ์แต่ก็เป็นส่วนที่สร้างรายได้ให้กับสหกรณ์ด้วยเช่นกัน อีกส่วนคือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น เงินเดือนค่าจ้าง ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก ค่าใช้จ่ายวัสดุ-อุปกรณ์สำนักงานต่างๆ เป็นต้น จากตารางที่ 4.4 พบว่าใน 5 ปีที่ผ่านมาค่าใช้จ่ายของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงจาก 6,277,044.53 บาท ในปี 2554 เป็น 5,143,488.37 บาท ในปี 2558 โดยลดลงคิดเป็นร้อยละ 18.06 การที่ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ลดลงนั้นเป็นผลมาจากการที่สหกรณ์มีจำนวนเงินรับฝากลดลงในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ทำให้ค่าใช้จ่ายในการจ่ายดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากจึงน้อยลง จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ลดลงนั่นเอง

3) กำไรสุทธิของสหกรณ์ เป็นผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ กำไรสุทธิของสหกรณ์คำนวณได้จากจากรายได้ทั้งหมดของของสหกรณ์ลบออกด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดของสหกรณ์ กำไรสุทธิของสหกรณ์จะถูกจัดสรรคืนในรูปแบบของเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นหรือสมาชิกของสหกรณ์ตามจำนวนหุ้นที่มี และเงินเฉลี่ยคืนตามสัดส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสมาชิกที่ได้จ่ายให้กับสหกรณ์ นอกจากนั้นกำไรสุทธิจะถูกจัดสรรเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ รวมถึงจัดสรรเป็นเงินโบนัสให้กับคณะกรรมการดำเนินงานและเจ้าหน้าที่ จากตาราง 4.4 พบว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิ 5 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปี 2554 มีกำไรสุทธิรวม 1,870,694.83 บาท เป็น 3,700,688.72 บาท ในปี 2558 โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 97.82 ซึ่งเพิ่มขึ้นเกือบหนึ่งเท่าตัว สาเหตุที่กำไรสุทธิของสหกรณ์เพิ่มขึ้นมากทั้งที่รายได้ของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากค่าใช้จ่ายของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงมากพอสมควร ส่งผลให้กำไรสุทธิของสหกรณ์เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง

ตารางที่ 4.4 งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | รายได้ (บาท) | ค่าใช้จ่าย (บาท) | กำไรสุทธิ (บาท) |
|---------|---------------|------------------|-----------------|
| 2554 | 8,147,739.36 | 6,277,044.53 | 1,870,694.83 |
| 2555 | 7,526,169.54 | 5,455,337.24 | 2,070,832.30 |
| 2556 | 8,461,243.01 | 4,120,038.71 | 4,341,204.30 |
| 2557 | 10,639,275.90 | 4,941,701.86 | 5,697,574.04 |
| 2558 | 8,844,177.09 | 5,143,488.37 | 3,700,688.72 |

ที่มา: รายงานกิจการประจำปีสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

4.1.4 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 6 อัตราส่วน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินของสหกรณ์ตั้งแต่ปี 2554-2558 มีผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) อัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนคำนวณได้จากสินทรัพย์หมุนเวียนหารด้วยหนี้สินหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่บ่งชี้ถึงสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ ค่าอัตราส่วนที่ได้จากการคำนวณยังมีค่าสูงยังเป็นผลดีต่อสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นได้ดี จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีอัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) เฉลี่ยเท่ากับ 1.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดไว้ (ไม่น้อยกว่า 0.60) นั้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินระยะสั้นทำให้คล่องตัวในการชำระหนี้สินระยะสั้น แต่ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีค่าสูงกว่า 1 ไปพอสมควรแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่ยังไม่ดีพอ (ตารางที่ 4.5)

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.5 อัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | อัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน |
|---------|--|
| 2554 | 1.24 |
| 2555 | 1.12 |
| 2556 | 1.14 |
| 2557 | 1.29 |
| 2558 | 1.06 |
| เฉลี่ย | 1.17 |

ที่มา: จำนวนจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือ ไม่น้อยกว่า 0.60

2) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนคำนวณได้จากหนี้สินหารด้วยทุนของสหกรณ์ เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ โดยอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ใช้เงินทุนประกอบการมาจากหนี้สินเป็นสัดส่วนเท่าใด หากอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีค่าต่ำ แสดงว่าความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ต่ำ แต่หากอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีค่าสูง แสดงว่าความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์จะสูงตามไปด้วยซึ่งไม่เป็นผลดีต่อสหกรณ์ จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) เฉลี่ยเท่ากับ 1.63 ซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดไว้คือไม่เกิน 1.99 นั้นแสดงถึงว่าสหกรณ์สามารถบริหารความเสี่ยงทางการเงินได้เป็นอย่างดี (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน |
|---------|------------------------|
| 2554 | 1.92 |
| 2555 | 1.43 |
| 2556 | 1.45 |
| 2557 | 1.33 |
| 2558 | 2.03 |
| เฉลี่ย | 1.63 |

ที่มา: จำนวนจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือไม่เกิน 1.99

3) อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราหมุนของสินทรัพย์คำนวณได้จากรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนหารด้วยสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยเฉลี่ย อัตราหมุนของสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อนำไปก่อให้เกิดรายได้หรือผลตอบแทน ดังนั้นอัตราหมุนของสินทรัพย์ยังมีค่ามากแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อนำไปก่อให้เกิดรายได้หรือผลตอบแทน ได้ดีมากตามไปด้วย จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรฟางจำกัด มีค่าอัตราหมุนของสินทรัพย์ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) เฉลี่ยเท่ากับ 0.07 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนดคือต้องไม่น้อยกว่า 0.09 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อนำไปก่อให้เกิดรายได้หรือผลตอบแทนไม่ดีเท่าที่ควร (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 อัตราหมุนของสินทรัพย์ปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | อัตราหมุนของสินทรัพย์ |
|---------|-----------------------|
| 2554 | 0.07 |
| 2555 | 0.07 |
| 2556 | 0.07 |
| 2557 | 0.08 |
| 2558 | 0.05 |
| เฉลี่ย | 0.07 |

ที่มา: จำนวนจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือไม่น้อยกว่า 0.09

4) อัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรสุทธิคำนวณได้จากกำไรสุทธิหารด้วยรายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนอัตรากำไรสุทธิเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการทำกำไรของสหกรณ์ อัตรากำไรสุทธิมีค่ามากแสดงว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการทำกำไรที่ดี แต่หากอัตรากำไรสุทธิมีค่าน้อยแสดงว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการทำกำไรที่ไม่ดี จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีอัตรากำไรสุทธีย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) เฉลี่ยเท่ากับ 39.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์คือไม่น้อยกว่า 32.04 มาพอสมควร แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีความสามารถในการบริหารทุนที่มีอยู่เพื่อแสวงหากำไรได้มีประสิทธิภาพพอสมควร (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 อัตราค่าไรสุทธิปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | อัตราค่าไรสุทธิ |
|---------|-----------------|
| 2554 | 22.96 |
| 2555 | 27.92 |
| 2556 | 51.31 |
| 2557 | 53.55 |
| 2558 | 41.84 |
| เฉลี่ย | 39.44 |

ที่มา: จำนวนจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือ ไม่น้อยกว่า 32.04

5) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์คำนวณได้จากกำไรสุทธิหารด้วยสินทรัพย์ทั้งสิ้นแล้วเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้สร้างรายได้ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีค่ามากแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มี ประสิทธิภาพในการนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้สร้างรายได้ที่ดี แต่หากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีค่าน้อยแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้สร้างรายได้ไม่ดี จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) เฉลี่ยเท่ากับ 2.73 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ไม่น้อยกว่า 2.76) ไปเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด มีประสิทธิภาพในการนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้สร้างรายได้ไม่ดีเท่าที่ควร (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ |
|---------|---------------------------|
| 2554 | 1.63 |
| 2555 | 1.97 |
| 2556 | 3.59 |
| 2557 | 4.39 |
| 2558 | 2.07 |
| เฉลี่ย | 2.73 |

ที่มา: จำนวนจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือ ไม่น้อยกว่า 2.76

6) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุนคำนวณได้จากกำไรสุทธิหารด้วยทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสหกรณ์ในการนำทุนที่มีอยู่เพื่อใช้แสวงหากำไร อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนมีค่ามากแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการนำทุนที่มีอยู่เพื่อใช้แสวงหากำไรได้ดี แต่หากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนมีค่าน้อยแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการนำทุนที่มีอยู่เพื่อใช้แสวงหากำไรได้ไม่ดี จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) เฉลี่ยเท่ากับ 6.98 มีซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ไม่น้อยกว่า 8.05) ไปพอสมควร แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด มีประสิทธิภาพในการนำทุนที่มีอยู่เพื่อใช้แสวงหากำไรได้ไม่ดีเท่าที่ควร (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนปี พ.ศ. 2554-2558

| ปี พ.ศ. | อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน |
|---------|----------------------------|
| 2554 | 4.78 |
| 2555 | 4.80 |
| 2556 | 8.80 |
| 2557 | 10.25 |
| 2558 | 6.27 |
| เฉลี่ย | 6.98 |

ที่มา: จำนวนจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

หมายเหตุ: ค่ามาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คือไม่น้อยกว่า 8.05

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 6 อัตราส่วน คือ อัตราส่วนทุนดำเนินงานหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนการใช้สินทรัพย์ อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน ของสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด ทั้ง 5 ปี (พ.ศ. 2554-2558) สามารถสรุปผลได้ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 สรุปการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี

พ.ศ. 2554 -2558

| อัตราส่วนการวิเคราะห์ งบการเงิน | เกณฑ์มาตรฐาน กรมตรวจบัญชี สหกรณ์ | ปี (พ.ศ.) | | | | | |
|--|--|------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| | | 2554 | 2555 | 2556 | 2557 | 2558 | เฉลี่ย 5 ปี |
| อัตราส่วนทุนดำเนินงาน หรือ อัตราส่วน ทุน หมุนเวียน | ≥ 0.60 | 1.24 ผ่าน | 1.12 ผ่าน | 1.14 ผ่าน | 1.29 ผ่าน | 1.06 ผ่าน | 1.17 ผ่าน |
| อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน | ≤ 1.99 | 1.92 ผ่าน | 1.43 ผ่าน | 1.45 ผ่าน | 1.33 ผ่าน | 2.03 ไม่ผ่าน | 1.63 ผ่าน |
| อัตรามูลของสินทรัพย์ | ≥ 0.09 | 0.07 ไม่ผ่าน | 0.07 ไม่ผ่าน | 0.07 ไม่ผ่าน | 0.08 ไม่ผ่าน | 0.05 ไม่ผ่าน | 0.07 ไม่ผ่าน |
| อัตรากำไรสุทธิ | ≥ 32.04 | 22.96 ไม่ผ่าน | 27.52 ไม่ผ่าน | 51.31 ผ่าน | 53.55 ผ่าน | 41.84 ผ่าน | 39.44 ผ่าน |
| อัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์ | ≥ 2.76 | 1.63 ไม่ผ่าน | 1.97 ไม่ผ่าน | 3.59 ผ่าน | 4.39 ผ่าน | 2.07 ไม่ผ่าน | 2.73 ไม่ผ่าน |
| อัตราผลตอบแทนต่อส่วน ของทุน | ≥ 8.05 | 4.78 ไม่ผ่าน | 4.80 ไม่ผ่าน | 8.80 ผ่าน | 10.25 ผ่าน | 6.27 ไม่ผ่าน | 6.98 ไม่ผ่าน |

ที่มา: คำนวณจากรายงานงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ปี พ.ศ. 2554-2558

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

4.2.1 ด้านคณะกรรมการของสหกรณ์

1) ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูลด้านบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด จากการศึกษาคณะกรรมการสหกรณ์ทั้ง 11 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีเพศชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 คณะกรรมการมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 56.27 หรือประมาณ 57 ปี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 51-60 ปี (ร้อยละ 54.55) รองลงมา มีอายุอยู่ในช่วง 61-70 ปี (ร้อยละ 36.36) และอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 9.09) ตามลำดับ คณะกรรมการทุกคนมีสถานภาพสมรสแล้ว ด้านการศึกษาคณะกรรมการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา จำนวน 8 คน (ร้อยละ 72.73) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 18.18) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 9.09) ตามลำดับ คณะกรรมการส่วนใหญ่ประกอบ

อาชีพเกษตรกรกรรมและรับจ้างทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 และประกอบอาชีพค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ทางด้านรายได้ของคณะกรรมการมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 9,545.45 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 0-5,000 บาท (ร้อยละ 54.55) รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-15,000 บาท (ร้อยละ 27.27) และในช่วง 5,001-10,000 บาท กับ 25,000 บาท ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 9.09 ตามลำดับ สถานะทางสังคมของคณะกรรมการ มีคณะกรรมการเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 18.18) เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 18.18) เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. จำนวน 1 คน (ร้อยละ 9.09) เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. จำนวน 1 คน (ร้อยละ 9.09) และด้านอายุการดำรงตำแหน่งในสหกรณ์ส่วนมากดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วง 1-2 ปี โดยมีคณะกรรมการที่ดำรงตำแหน่งไม่ถึง 1 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 9.09) ดำรงตำแหน่ง 1-2 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 36.36) ดำรงตำแหน่ง 2-3 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 27.27) ดำรงตำแหน่ง 3-4 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 9.09) และดำรงตำแหน่ง เกิน 5 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 18.18) ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมคณะกรรมการของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

| ข้อมูล | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|-----------------------|------------|--------|
| เพศ | | |
| ชาย | 7 | 63.64 |
| หญิง | 4 | 36.36 |
| อายุ | | |
| 20-30 ปี | - | - |
| 31-40 ปี | 1 | 9.09 |
| 41-50 ปี | - | - |
| 51-60 ปี | 6 | 54.55 |
| 61-70 ปี | 4 | 36.36 |
| 71 ปี ขึ้นไป | - | - |
| อายุเฉลี่ย = 56.27 ปี | | |
| สถานภาพการสมรส | | |
| โสด | - | - |
| สมรส | 11 | 100 |
| หย่าร้าง | - | - |

ตารางที่ 4.12 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมคณะกรรมการของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด(ต่อ)

| ข้อมูล | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|-------------------------------------|------------|--------|
| การศึกษา | | |
| ประถมศึกษา | 8 | 72.73 |
| มัธยมศึกษา | 2 | 18.18 |
| ปริญญาตรี | 1 | 9.09 |
| อาชีพ | | |
| เกษตรกร/รับจ้าง | 10 | 90.91 |
| ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว | 1 | 9.09 |
| รายได้ต่อเดือน | | |
| 0-5,000 บาท | 6 | 54.55 |
| 5,001-10,000 บาท | 1 | 9.09 |
| 10,001-15,000 บาท | 3 | 27.27 |
| 15,001-20,000 บาท | - | - |
| 20,001-25,000 บาท | - | - |
| 25,000 บาท ขึ้นไป | 1 | 9.09 |
| รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย = 9,545.45 บาท | | |
| สถานะทางสังคม | | |
| ไม่มีสถานะ | 5 | 45.45 |
| ผู้ใหญ่นบ้าน | 2 | 9.09 |
| กรรมการหมู่บ้าน | 2 | 18.18 |
| อสม. | 1 | 18.18 |
| สมาชิก อบต. | 1 | 9.09 |
| อายุการดำรงตำแหน่งในสหกรณ์ | | |
| ไม่ถึง 1 ปี | 1 | 9.09 |
| 1-2 ปี | 4 | 36.36 |
| 2-3 ปี | 3 | 27.27 |
| 3-4 ปี | 1 | 9.09 |
| 5 ปี ขึ้นไป | 2 | 18.18 |

ที่มา: จากการศึกษา

2) ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด ด้วยแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน จำนวน 15 ข้อ พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดี โดยมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 และที่เหลือมีความรู้อยู่ในระดับระดับดีมาก จำนวน 3 คนคิดเป็น ร้อยละ 27.27 และคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเท่ากับ 11.45 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความรู้ความเข้าใจระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด

| ระดับความรู้ความเข้าใจ | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|--|------------|--------|
| ความรู้ระดับน้อย (ต่ำกว่า 5 คะแนน) | - | - |
| มีความรู้ระดับปานกลาง (5 – 8 คะแนน) | - | - |
| มีความรู้ระดับดี (9 – 12 คะแนน) | 8 | 72.73 |
| มีความรู้ระดับดีมาก (13 คะแนนขึ้นไป) | 3 | 27.27 |
| คะแนนเฉลี่ย = 11.45 คะแนน อยู่ในระดับดี (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) | | |

ที่มา: จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความเข้าใจอย่างมากในเรื่องการให้บริการด้านเงินกู้ของสหกรณ์ (ข้อ 1, ข้อ 11 และข้อ 13), การส่งเสริมและให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ (ข้อ 2), การออกหุ้นและการถือหุ้นของสหกรณ์ (ข้อ 3 และข้อ 5), การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ (ข้อ 6), คุณสมบัติของคณะกรรมการสหกรณ์ (ข้อ 9) และการจัดสรรกำไรของสหกรณ์เป็นเงินปันผลแก่สมาชิกสหกรณ์ (ข้อ 15) ซึ่งคณะกรรมการทุกคนตอบคำถามเหล่านี้ถูกต้องทุกคน แต่พบว่าคณะกรรมการทุกคนยังขาดความรู้ในเรื่องการลาออกจากการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ (ข้อ 10) ซึ่งคณะกรรมการทุกคนตอบคำถามในส่วนนี้ผิดทุกคน ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์

| ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ | จำนวนที่ตอบถูก (คน) | จำนวนที่ตอบผิด (คน) |
|---|---------------------|---------------------|
| 1.สหกรณ์มีบริการให้กู้ยืมเงินสำหรับสมาชิก 3 ลักษณะ คือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง และเงินกู้ระยะยาว | 11 (100) | - |
| 2.สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกมีความสามารถในการบริหารจัดการการเงินของตนเอง | 11 (100) | - |
| 3.การออกหุ้นของสหกรณ์สามารถออกได้โดยไม่จำกัดจำนวน โดยมีราคาหุ้นละ 10 บาท | 11 (100) | - |
| 4.สมาชิกของสหกรณ์คือบุคคลธรรมดาทั่วไปในประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้น | 2 (18.18) | 9 (81.82) |
| 5.สมาชิกสหกรณ์จะต้องถือหุ้นแรกเข้าสมาชิกอย่างน้อย 12 หุ้น | 11 (100) | - |
| 6.การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม | 11 (100) | - |
| 7.สมาชิกของสหกรณ์จะขาดจากสมาชิกภาพเมื่อตายเท่านั้น | 6 (54.55) | 5 (45.45) |
| 8.สหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการอย่างน้อย 5 คน | 5 (45.45) | 6 (54.55) |
| 9.คณะกรรมการของสหกรณ์ต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่ | 11 (100) | - |
| 10.สมาชิกของสหกรณ์สามารถลาออกจากสหกรณ์ได้ทันทีเมื่อชำระหนี้สินกับสหกรณ์เสร็จสิ้น | - | 11 (100) |
| 11.จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง และเงินกู้ระยะยาว รวมทุกรายการของสมาชิกของสหกรณ์คนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเกิน 1,000,000 บาท ไม่ได้ | 11 (100) | - |
| 12.การกู้ยืมเงินของสมาชิกของสหกรณ์สามารถทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นต้องวางมัดจำประกัน | 10 (90.91) | 1 (9.09) |

ตารางที่ 4.14 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ (ต่อ)

| ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ | จำนวนที่ตอบถูก (คน) | จำนวนที่ตอบผิด (คน) |
|---|---------------------|---------------------|
| 13.สมาชิกของสหกรณ์สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้ และไม่มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ | 11 (100) | - |
| 14.สหกรณ์มีการเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น | 4 (36.36) | 7 (63.64) |
| 15.ถ้าสหกรณ์มีกำไรจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลตามหุ้นให้แก่สมาชิก | 11 (100) | - |

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: 1) ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

2) ข้อที่ถูกคือ 1,2,3,5,6,9,11,14,15 ข้อที่ผิดคือ 4,7,8,10,12,13

3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสหกรณ์

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ด้วยแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ จำนวน 12 ข้อ พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์มาก โดยมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์น้อย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ และคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเท่ากับ 10.55 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การมีส่วนร่วมมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.15

Copyright © by Chiang Mai University

ตารางที่ 4.15 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

| ระดับการมีส่วนร่วม | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|---|------------|--------|
| ไม่มีส่วนร่วม (0 – 3 คะแนน) | - | - |
| มีส่วนร่วมน้อย (4 – 6 คะแนน) | 1 | 9.09 |
| มีส่วนร่วมปานกลาง (7 – 9 คะแนน) | 2 | 18.18 |
| มีส่วนร่วมมาก (10 คะแนนขึ้นไป) | 8 | 72.73 |
| คะแนนเฉลี่ย = 10.55 คะแนน อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก (คะแนนเต็ม 12 คะแนน) | | |

ที่มา: จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ ในด้านการรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก (ข้อ 2), การเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกได้ทราบ (ข้อ 5) และการพิจารณาการให้กู้ยืมเงินตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สหกรณ์กำหนด (ข้อ 9) ซึ่งคณะกรรมการทุกคนมีส่วนร่วมในเรื่องเหล่านี้ทุกคน แต่ในส่วนของ การติดต่อและประสานงานกับคณะกรรมการระดับภูมิภาค (ข้อ 10) พบว่าคณะกรรมการมีส่วนร่วมในเรื่องนี้น้อยที่สุด โดยมีคณะกรรมการที่ไม่มีมีส่วนร่วมในด้านนี้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสหกรณ์

| การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสหกรณ์ | มี (คน) | ไม่มี (คน) |
|---|---------------|--------------|
| 1.การร่วมออกระเบียบ หลักเกณฑ์หรือวิธีการข้อบังคับ | 10 (90.91) | 1 (9.09) |
| 2.การรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก | 11 (100) | - |
| 3.การสำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิก | 9 (81.82) | 2 (18.18) |
| 4.ทำนิติกรรมสัญญาหรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของสหกรณ์ | 8 (72.73) | 3 (27.27) |
| 5.การเข้าร่วมประชุม ชี้แจงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้สมาชิกได้ทราบ | 11 (100) | - |
| 6.การร่วมจัดทำระเบียบของสหกรณ์ | 10 (90.91) | 1 (9.09) |
| 7.การร่วมระดมทุนจากสมาชิกสหกรณ์ | 10 (90.91) | 1 (9.09) |
| 8.การร่วมให้คำแนะนำแก่สมาชิกสหกรณ์ในการจัดทำโครงการขอกู้เงินจากสหกรณ์ | 10 (90.91) | 1 (9.09) |
| 9.พิจารณาให้กู้ตามระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่สหกรณ์กำหนด | 11 (100) | - |
| 10.การติดต่อและประสานงานกับคณะกรรมการส่นับสนุนและติดตามการดำเนินงานระดับภูมิภาค | 7 (63.64) | 4 (36.36) |

ตารางที่ 4.16 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสหกรณ์ (ต่อ)

| การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสหกรณ์ | มี (คน) | ไม่มี (คน) |
|--|---------------|--------------|
| 11.การเสนอปัญหาของสมาชิกต่อที่ประชุมคณะกรรมการ | 9 (81.82) | 2 (18.18) |
| 12.การติดตามเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ | 10 (90.91) | 1 (9.09) |

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

4) ด้านความเหมาะสมในการบริหารงานของสหกรณ์

จากการศึกษาความเหมาะสมในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของการบริหารงานสหกรณ์ของคณะกรรมการ จำนวน 9 ข้อ พบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานมีความเหมาะสมมาก โดยมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 ที่เหลือมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานมีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของคณะกรรมการในความเหมาะสมของการบริหารงานสหกรณ์เท่ากับ 3.68 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ความเหมาะสมในการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

| ความเหมาะสมของการบริหารงาน | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|--|------------|--------|
| มีความเหมาะสมน้อยที่สุด (1.51 – 2.50 คะแนน) | - | - |
| ความเหมาะสมน้อย (1.51 – 2.50 คะแนน) | - | - |
| มีความเหมาะสมปานกลาง (2.51 – 3.50 คะแนน) | 3 | 27.27 |
| มีความเหมาะสมมาก (3.51 – 4.50 คะแนน) | 8 | 72.73 |
| มีความเหมาะสมมากที่สุด (4.51 – 5.00 คะแนน) | - | - |
| คะแนนเฉลี่ย = 3.68 คะแนน อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) | | |

ที่มา: จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องหลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิก (ข้อ 5), และคำตอบแทนของคณะกรรมการ (ข้อ 8) ว่ามีความเหมาะสมในการบริหารงาน โดยระดับคะแนนการประเมินความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 3.91 คะแนน และมีความคิดเห็น

ในเรื่องความเพียงพอของงบประมาณ (ข้อ 2), จำนวนเงินออมสมทบของสมาชิก (ข้อ 3), กระบวนการจัดการกับปัญหาหนี้ค้างชำระ (ข้อ 6) และสัดส่วนจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อการบำรุงสาธารณประโยชน์ว่ามีความเหมาะสมในการบริหารงานยังไม่มีดีพอ โดยระดับคะแนนการประเมินความเหมาะสมอยู่ที่ 3.45 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ความเหมาะสมในการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์

| ความเหมาะสมในการบริหารงาน | ระดับการประเมิน | | | | | | ความหมาย |
|--|-----------------|-----|---------|------|------------|--------|----------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | เฉลี่ย | |
| 1.ความเหมาะสมของสัดส่วนการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในกิจกรรมส่วนต่างๆ | - | 9 | 2 | - | - | 3.82 | มาก |
| 2.ความเพียงพอของงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน | - | 5 | 6 | - | - | 3.45 | ปานกลาง |
| 3.จำนวนเงินออมสมทบของสมาชิกในปัจจุบันมีความเหมาะสม | - | 6 | 4 | 1 | - | 3.45 | ปานกลาง |
| 4.ความเหมาะสมของสัดส่วนวงเงินกู้ที่อนุมัติแก่สมาชิกแต่ละราย | - | 8 | 3 | - | - | 3.73 | มาก |
| 5.หลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้ยืมแก่สมาชิกมีความเหมาะสม | - | 10 | 1 | - | - | 3.91 | มาก |
| 6.ความเหมาะสมของกระบวนการจัดการกับปัญหาหนี้ค้างชำระ | - | 5 | 6 | - | - | 3.45 | ปานกลาง |
| 7.สัดส่วนจำนวนเงินที่จ่ายเพื่อการบำรุงสาธารณประโยชน์มีความเหมาะสม | - | 5 | 6 | - | - | 3.45 | ปานกลาง |
| 8.ค่าตอบแทนของคณะกรรมการมีความเหมาะสม | - | 10 | 1 | - | - | 3.91 | มาก |
| 9.สัดส่วนของการจ่ายเงินปันผลแก่สมาชิกมีความเหมาะสม | 1 | 8 | 2 | - | - | 3.91 | มาก |

ที่มา: จากการศึกษา

4.2.2 ด้านสมาชิกของสหกรณ์

1) ด้านเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูลด้านบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 336 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีเพศชายจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 61.61 ที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 38.39 กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 48.33 หรือประมาณ 49 ปี ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 30.65) รองลงมาคือช่วงอายุ 51-60 ปี (ร้อยละ 28.27) ช่วงอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 17.86) ช่วงอายุ 61-70 ปี (ร้อยละ 12.80) ช่วงอายุ 20-30 ปี (ร้อยละ 7.74) และช่วงอายุ 71 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 2.68) ตามลำดับ สถานภาพสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว จำนวน 233 คน (ร้อยละ 69.35) รองลงมามีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 60 คน (ร้อยละ 17.86) และสถานภาพโสด จำนวน 43 คน (ร้อยละ 12.80) ตามลำดับ ด้านการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 121 คน (ร้อยละ 36.01) และ 120 คน (ร้อยละ 35.71) รองลงมาคือระดับปริญญาตรีจำนวน 26 คน (ร้อยละ 7.74) และระดับอนุปริญญา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.68) ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมและรับจ้างทั่วไป จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 74.40 และที่เหลือประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60 ทางด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์มีรายได้ต่อปีเฉลี่ย 288,974.36 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีอยู่ในช่วง 200,001-300,000 บาท (ร้อยละ 38.39) รองลงมาอยู่ในช่วง 100,001-200,000 บาท (ร้อยละ 33.33) ช่วง 300,001-400,000 บาท (ร้อยละ 17.86) และช่วง 400,001-500,000 บาท ตามลำดับ (ร้อยละ 10.42) และด้านอายุการเป็นสมาชิกสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้วอยู่ในช่วง 11-20 ปี โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้วน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 52 คน (ร้อยละ 15.48) เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 5-10 ปี จำนวน 95 คน (ร้อยละ 28.27) เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 11-20 ปี จำนวน 103 คน (ร้อยละ 30.65) และเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 20 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 25.60) ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

| ข้อมูล | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|--------|------------|--------|
| เพศ | | |
| ชาย | 207 | 61.61 |
| หญิง | 129 | 38.39 |

ตารางที่ 4.19 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด (ต่อ)

| ข้อมูล | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|------------------------------------|------------|--------|
| อายุ | | |
| 20-30 ปี | 26 | 7.74 |
| 31-40 ปี | 103 | 30.65 |
| 41-50 ปี | 60 | 17.86 |
| 51-60 ปี | 95 | 28.27 |
| 61-70 ปี | 43 | 12.80 |
| 71 ปี ขึ้นไป | 9 | 2.68 |
| อายุเฉลี่ย = 48.33 | | |
| สถานภาพการสมรส | | |
| โสด | 43 | 12.80 |
| สมรส | 233 | 69.35 |
| หย่าร้าง | 60 | 17.86 |
| การศึกษา | | |
| ไม่ได้เรียนหนังสือ | 60 | 17.86 |
| ประถมศึกษา | 121 | 36.01 |
| มัธยมศึกษา | 120 | 35.71 |
| อนุปริญญา | 9 | 2.68 |
| ปริญญาตรี | 26 | 7.74 |
| อาชีพ | | |
| เกษตรกร/รับจ้าง | 250 | 74.40 |
| ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว | 86 | 25.60 |
| รายได้ต่อปี | | |
| 0-100,000 บาท | - | - |
| 100,001-200,000 บาท | 112 | 33.33 |
| 200,001-300,000 บาท | 129 | 38.39 |
| 300,001-400,000 บาท | 60 | 17.86 |
| 400,001-500,000 บาท | 35 | 10.42 |
| 500,001 บาท ขึ้นไป | - | - |
| รายได้ต่อปีเฉลี่ย = 288,974.36 บาท | | |

ตารางที่ 4.19 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด (ต่อ)

| ข้อมูล | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|-------------------------|------------|--------|
| อายุการเป็นสมาชิกสหกรณ์ | | |
| น้อยกว่า 5 ปี | 52 | 15.48 |
| 5-10 ปี | 95 | 28.27 |
| 11-20 ปี | 103 | 30.65 |
| 20 ปี ขึ้นไป | 86 | 25.60 |

ที่มา: จากการศึกษา

2) พฤติกรรมการใช้บริการสหกรณ์ของสมาชิก

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ของสมาชิกจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 336 คนตามตารางที่ 4.20 พบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ใช้บริการไม่บ่อย (เดือนละ 1 ครั้ง) จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 84.52 ส่วนที่เหลือไม่ค่อยใช้บริการ (น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน) จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.48

ตารางที่ 4.20 พฤติกรรมการใช้บริการกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

| ความถี่ในการใช้บริการ | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|---|------------|--------|
| ไม่ค่อยใช้บริการ (น้อยกว่า 1 ครั้งต่อเดือน) | 52 | 15.48 |
| ไม่บ่อย (เดือนละ 1 ครั้ง) | 284 | 84.52 |
| บ่อยครั้ง (เดือนละ 2 ครั้งขึ้นไป) | - | - |

ที่มา: จากการศึกษา

3) ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 336 คน ด้วยแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน จำนวน 15 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับดีมาก โดยมีจำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 69.35 และที่เหลือมีความรู้อยู่ในระดับระดับดี จำนวน 103 คนคิดเป็นร้อยละ 30.65 และคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเท่ากับ 12.69 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มีความรู้ความเข้าใจระดับดีมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ความรู้ความเข้าใจของสมาชิกในการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรฟาง จำกัด

| ระดับความรู้ความเข้าใจ | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|---|------------|--------|
| มีความรู้ระดับน้อย (ต่ำกว่า 5 คะแนน) | - | - |
| มีความรู้ระดับปานกลาง (5 – 8 คะแนน) | - | - |
| มีความรู้ระดับดี (9 – 12 คะแนน) | 103 | 30.65 |
| มีความรู้ระดับดีมาก (13 คะแนนขึ้นไป) | 233 | 69.35 |
| คะแนนเฉลี่ย = 12.69 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) | | |

ที่มา: จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความเข้าใจอย่างมากในเรื่องการให้บริการด้านเงินกู้ของสหกรณ์ (ข้อ 1, ข้อ 11 และข้อ 13), การส่งเสริมและให้ความรู้แก่สมาชิกสหกรณ์ (ข้อ 2), การออกหุ้นและการถือหุ้นของสหกรณ์ (ข้อ 3 และข้อ 5), คุณสมบัติของคณะกรรมการสหกรณ์ (ข้อ 9) และการจัดสรรกำไรของสหกรณ์เป็นเงินปันผลแก่สมาชิกสหกรณ์ (ข้อ 15) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทุกคนตอบคำถามเหล่านี้ถูกต้องทุกคน แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประชุมใหญ่ของสหกรณ์ (ข้อ 6) น้อยที่สุด ซึ่งพบว่าตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ตอบคำถามในส่วนนี้ผิดถึง 207 คน คิดเป็นร้อยละ 61.61 และตอบถูกเพียง 129 คน คิดเป็นร้อยละ 38.39 ดังแสดงในตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์

| ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ | จำนวนที่ตอบถูก (คน) | จำนวนที่ตอบผิด (คน) |
|---|---------------------|---------------------|
| 1.สหกรณ์มีบริการให้กู้เงินทุนสำหรับสมาชิก 3 ลักษณะ คือ เงินกู้อะยะสั้น เงินกู้อะยะปานกลาง และเงินกู้อะยะยาว | 336 (100) | - |
| 2.สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกมีความสามารถในการบริหารจัดการเงินของตนเอง | 336 (100) | - |
| 3.การออกหุ้นของสหกรณ์สามารถออกได้โดยไม่จำกัดจำนวน โดยมีราคาหุ้นละ 10 บาท | 336 (100) | - |
| 4.สมาชิกของสหกรณ์คือบุคคลธรรมดาทั่วไปในประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเท่านั้น | 250 (74.40) | 86 (25.60) |
| 5.สมาชิกสหกรณ์จะต้องถือหุ้นแรกเข้าสมาชิกอย่างน้อย 12 หุ้น | 336 (100) | - |

ตารางที่ 4.22 ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ (ต่อ)

| ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ | ตอบถูก จำนวน(ร้อยละ) | ตอบผิด จำนวน(ร้อยละ) |
|---|-------------------------|-------------------------|
| 6.การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม | 129 (38.39) | 207 (61.61) |
| 7.สมาชิกของสหกรณ์จะขาดจากสมาชิกภาพเมื่อตายเท่านั้น | 198 (58.93) | 138 (41.07) |
| 8.สหกรณ์ต้องมีคณะกรรมการอย่างน้อย 5 คน | 207 (61.61) | 129 (38.39) |
| 9.คณะกรรมการของสหกรณ์ต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่ | 336 (100) | - |
| 10.สมาชิกของสหกรณ์สามารถลาออกจากสหกรณ์ได้ทันทีเมื่อชำระหนี้สินกับสหกรณ์เสร็จสิ้น | 207 (61.61) | 129 (38.39) |
| 11.จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง และเงินกู้ระยะยาว รวมทุกรายการของสมาชิกของสหกรณ์คนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเกิน 1,000,000 บาท ไม่ได้ | 336 (100) | - |
| 12.การกู้ยืมเงินของสมาชิกของสหกรณ์สามารถทำเรื่องกู้กับคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นต้องขอวัตถุประสงค์ | 327 (97.32) | 9 (2.68) |
| 13.สมาชิกของสหกรณ์สามารถนำเงินกู้ไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ได้ และไม่มีมาตรการตรวจสอบการใช้เงินกู้ | 336 (100) | - |
| 14.สหกรณ์มีการเรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น | 258 (76.79) | 78 (23.21) |
| 15.ถ้าสหกรณ์มีกำไรจะจัดสรรกำไรบางส่วนเป็นเงินปันผลตามหุ้นให้แก่สมาชิก | 336 (100) | - |

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: 1) ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

2) ข้อที่ถูกคือ 1,2,3,5,6,9,11,14,15 ข้อที่ผิดคือ 4,7,8,10,12,13

4) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกสหกรณ์

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด จากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 336 คน ด้วยแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ จำนวน 7 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์มาก โดยมีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 รองลงมามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์น้อย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.12 และที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ปานกลาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.74 ตามลำดับ และคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์เท่ากับ 6.33 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์การมีส่วนร่วมมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

| ระดับการมีส่วนร่วม | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|---|------------|--------|
| ไม่มีส่วนร่วม (0 – 1 คะแนน) | - | - |
| มีส่วนร่วมน้อย (2 – 3 คะแนน) | 34 | 10.12 |
| มีส่วนร่วมปานกลาง (4 – 5 คะแนน) | 26 | 7.74 |
| มีส่วนร่วมมาก (6 คะแนนขึ้นไป) | 276 | 82.14 |
| คะแนนเฉลี่ย = 6.33 คะแนน อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก (คะแนนเต็ม 7 คะแนน) | | |

ที่มา : จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ในด้านการแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาให้ที่ประชุมได้ทราบ (ข้อ 4) และการใช้สิทธิ์ออกเสียงลงมติต่างๆในที่ประชุม (ข้อ 7) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทุกคนมีส่วนร่วมในสองเรื่องนี้ทุกคน แต่ในส่วนของการลงมติให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่ง (ข้อ 5) พบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในเรื่องนี้น้อยที่สุด โดยมีกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีมีส่วนร่วมในด้านนี้ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.21 ดังแสดงในตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกสหกรณ์

| การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสหกรณ์ | มี (คน) | ไม่มี (คน) |
|---|----------------|---------------|
| 1.การมีส่วนร่วมในการประเมินผลสหกรณ์ | 327 (97.32) | 9 (2.68) |
| 2.การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งและคัดเลือกคณะกรรมการของสหกรณ์ | 310 (92.26) | 26 (7.74) |
| 3.การลงมติให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่ง | 258 (76.79) | 78 (23.21) |
| 4.การแสดงความคิดเห็นในการเสนอปัญหาให้ที่ประชุมได้ทราบ | 336 (100) | - |
| 5.การตรวจสอบเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการทำงานของคณะกรรมการ | 276 (82.14) | 60 (17.86) |
| 6.การเข้าร่วมกำหนดนโยบาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆของสหกรณ์ | 284 (84.52) | 52 (15.48) |
| 7.การใช้สิทธิออกเสียงลงมติต่างๆในที่ประชุม | 336 (100) | - |

ที่มา: จากการศึกษา

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือจำนวนร้อยละ

4.3 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด

4.3.1 ความพึงพอใจของคณะกรรมการที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ พบว่า คณะกรรมการส่วนมากมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระดับพึงพอใจมาก โดยมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 มีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระดับพึงพอใจปานกลาง และคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์เท่ากับ 3.73 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด (กรรมการ)

| ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|--|------------|--------|
| มีความพึงพอใจน้อยที่สุด (1.51 – 2.50 คะแนน) | - | - |
| มีความพึงพอใจน้อย (1.51 – 2.50 คะแนน) | - | - |
| มีความพึงพอใจปานกลาง (2.51 – 3.50 คะแนน) | 2 | 18.18 |
| มีความพึงพอใจมาก (3.51 – 4.50 คะแนน) | 9 | 81.82 |
| มีความพึงพอใจมากที่สุด (4.51 – 5.00 คะแนน) | - | - |
| คะแนนเฉลี่ย = 3.73 คะแนน อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) | | |

ที่มา : จากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการดำเนินงานของสหกรณ์ในเรื่องความเหมาะสมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร (ข้อ 5) โดยระดับคะแนนการประเมินความพึงพอใจอยู่ที่ 3.91 คะแนน และคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถให้แก่คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร (ข้อ 3) โดยระดับคะแนนการประเมินความพึงพอใจอยู่ที่ 3.45 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ (กรรมการ)

| ความพึงพอใจในการดำเนินงาน | ระดับการประเมิน | | | | | | ความหมาย |
|---|-----------------|-----|---------|------|------------|--------|----------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | เฉลี่ย | |
| 1.ความเหมาะสมในการแบ่งสรรส่วนงานในการดำเนินการขององค์กร | - | 9 | 2 | - | - | 3.82 | มาก |
| 2.ความเท่าเทียมของคณะกรรมการในการดำเนินบทบาทภายในองค์กร | - | 8 | 3 | - | - | 3.73 | มาก |
| 3.มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถให้แก่คณะกรรมการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร | - | 5 | 6 | - | - | 3.45 | ปานกลาง |
| 4.ความเหมาะสมในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินขององค์กร | - | 8 | 3 | - | - | 3.73 | มาก |

ตารางที่ 4.26 ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ (กรรมการ) (ต่อ)

| ความพึงพอใจในการดำเนินงาน | ระดับการประเมิน | | | | | | ความหมาย |
|--|-----------------|-----|---------|------|------------|--------|----------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | เฉลี่ย | |
| 5.ความเหมาะสมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร | 2 | 6 | 3 | - | - | 3.91 | มาก |

ที่มา : จากการศึกษา

4.3.2 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด จากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 336 คน ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนมากมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระดับพึงพอใจมากที่สุด โดยมีจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 51.19 ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 48.81 มีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระดับพึงพอใจมาก และคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์เท่ากับ 4.51 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมีความพึงพอใจมากที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรฝาง จำกัด (สมาชิก)

| ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|--|------------|--------|
| มีความพึงพอใจน้อยที่สุด (1.51 – 2.50 คะแนน) | - | - |
| มีความพึงพอใจน้อย (1.51 – 2.50 คะแนน) | - | - |
| มีความพึงพอใจปานกลาง (2.51 – 3.50 คะแนน) | - | - |
| มีความพึงพอใจมาก (3.51 – 4.50 คะแนน) | 164 | 48.81 |
| มีความพึงพอใจมากที่สุด (4.51 – 5.00 คะแนน) | 172 | 51.19 |
| คะแนนเฉลี่ย = 4.51 คะแนน อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมากที่สุด (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) | | |

ที่มา : จากการศึกษา

หมายเหตุ : จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 336 คน

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องความเหมาะสมและความโปร่งใสในการบริการให้กับสมาชิกทุกคนอย่างเป็นธรรม (ข้อ 5) โดยระดับคะแนนการประเมินความพึงพอใจอยู่ที่ 4.59 คะแนน และกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องความเหมาะสมของสถานที่ใช้ในการให้บริการด้านต่างๆแก่

สมาชิก (มีการแยกส่วนงานอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการให้บริการ) (ข้อ 1) โดยระดับคะแนนการประเมินความพึงพอใจอยู่ที่ 4.46 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ความพึงพอใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ (สมาชิก)

| ความพึงพอใจในการดำเนินงาน | ระดับการประเมิน | | | | | | ความหมาย |
|--|-----------------|-----|---------|------|------------|--------|-----------|
| | มากที่สุด | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด | เฉลี่ย | |
| 1.ความเหมาะสมของสถานที่ใช้ในการให้บริการด้านต่างๆแก่สมาชิก (มีการแยกส่วนงานอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการให้บริการ) | 155 | 181 | - | - | - | 4.46 | มาก |
| 2.ความเพียงพอของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการแต่ละประเภท | 164 | 172 | - | - | - | 4.49 | มาก |
| 3.ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ให้บริการแก่สมาชิกแต่ละราย | 164 | 172 | - | - | - | 4.49 | มาก |
| 4. ความรู้ความเข้าใจและความกระตือรือร้นของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการแก่สมาชิก | 172 | 164 | - | - | - | 4.51 | มากที่สุด |
| 5.ความเหมาะสมและความโปร่งใสในการบริการให้กับสมาชิกทุกคนอย่างเป็นธรรม | 198 | 138 | - | - | - | 4.59 | มากที่สุด |

ที่มา : จากการศึกษา